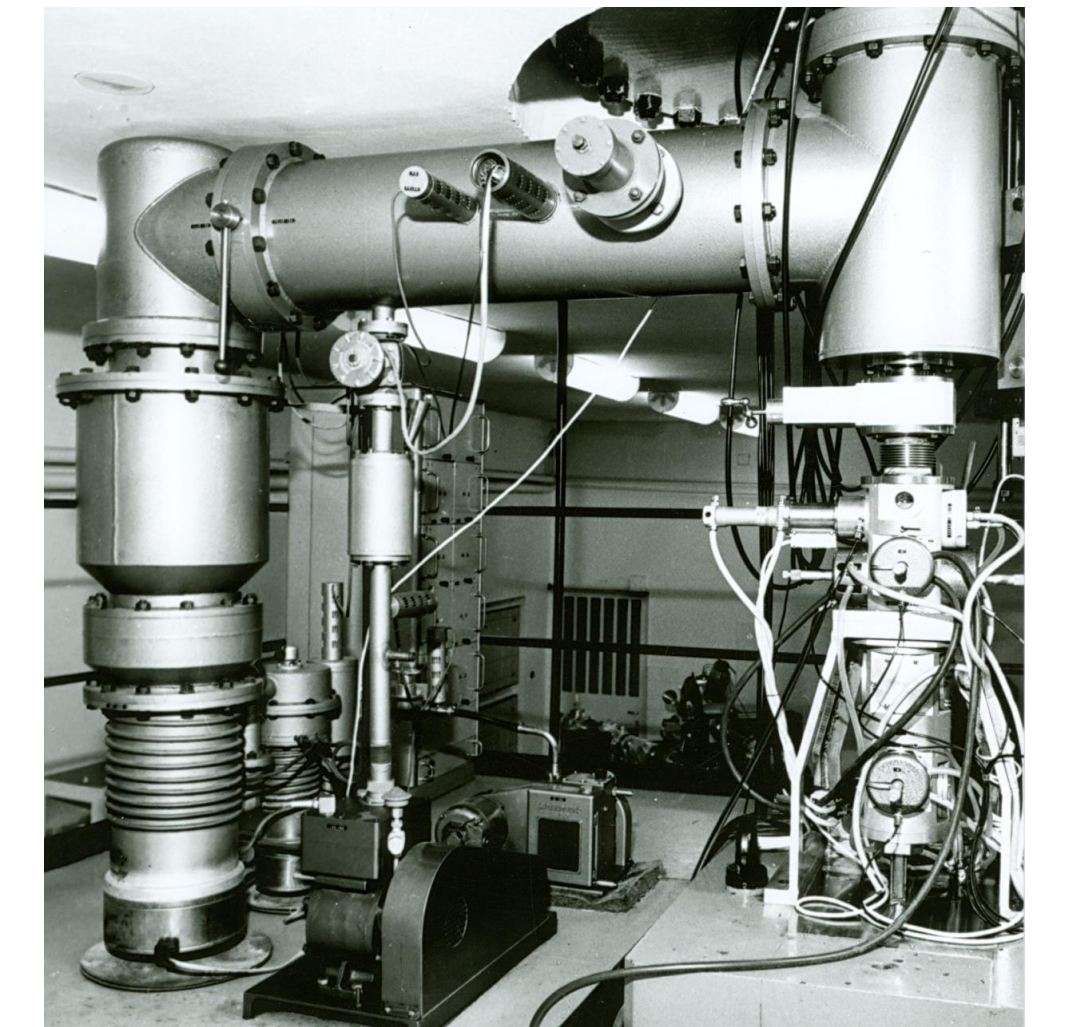

Motiváció

- Kezdetben: vákuumtechnikai támogatás az intézetnek
- Jobb vákuumhoz maradékgáz analízis szükséges
- A kaphatók nem jók, készítsünk magunk
→ kvadrupól tömegspektrométer (KTS)
- Siker! → kutassuk, fejlesszük, alkalmazzuk!

β-spektrometria, 1955
(Berényi D., Berecz I.)

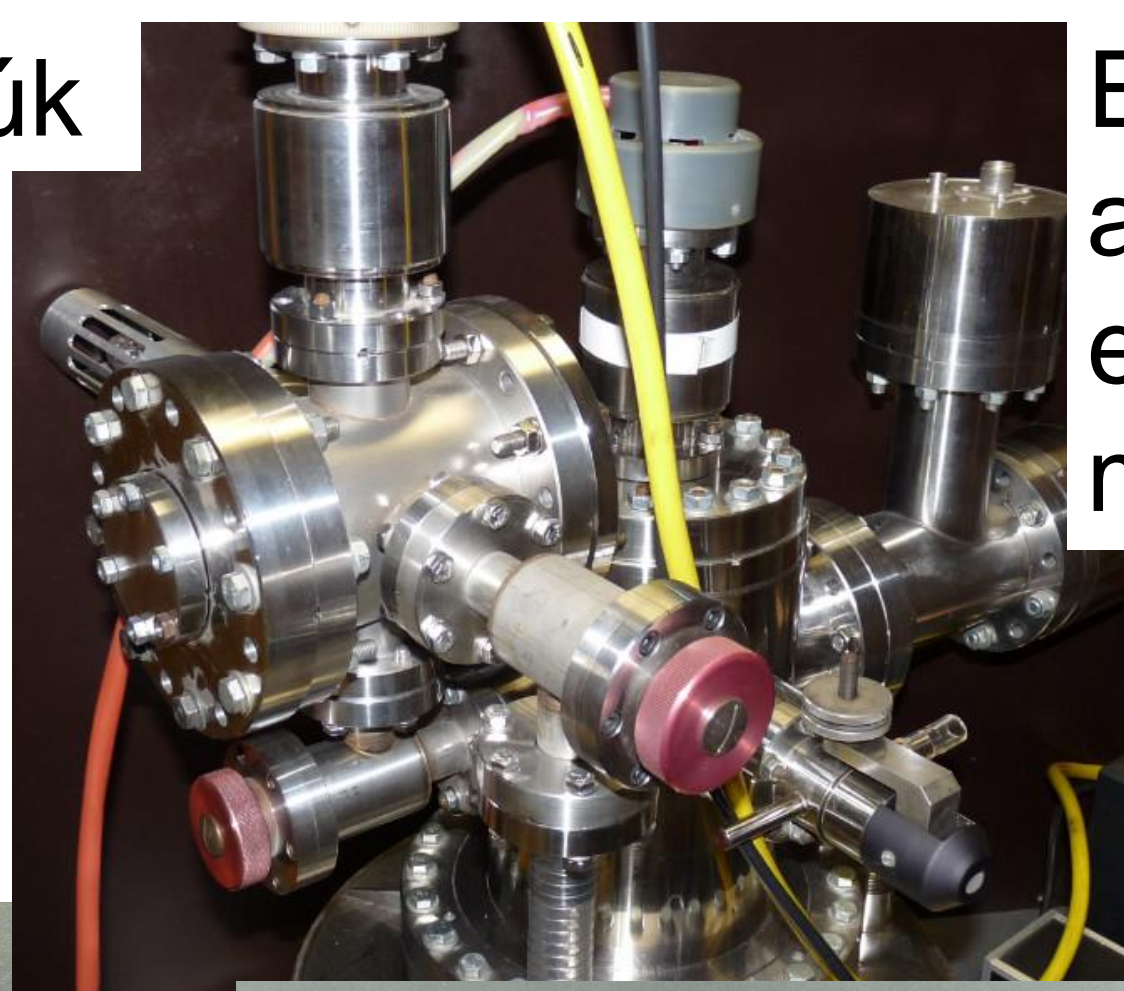
A VdG-5 vákuumrendszere

Módszerek

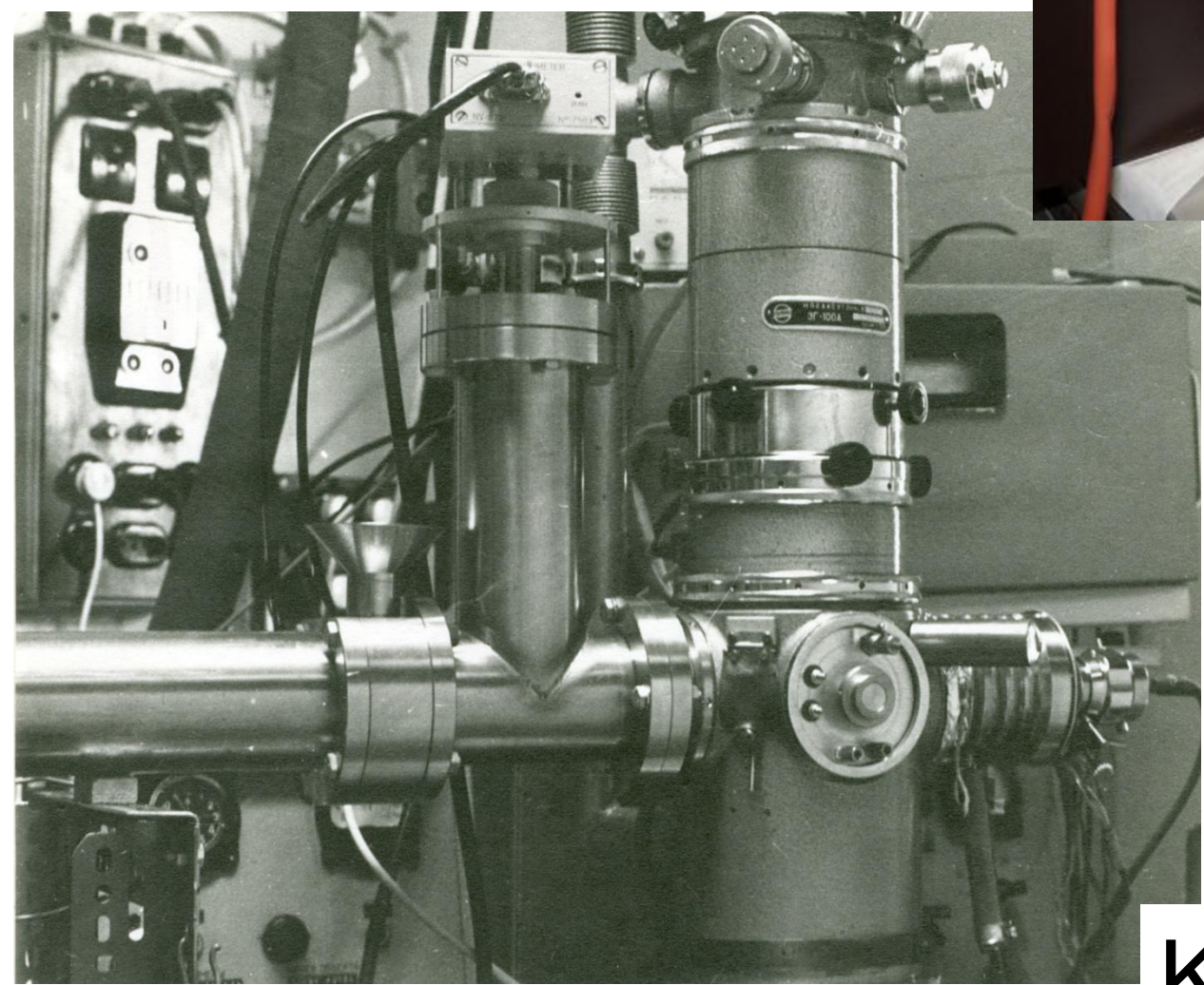
- A VdG-5 elkészülte után szabadabbak vagyunk
- Legújabb szakirodalmi eredmények figyelése
- KTS fejlesztés diplomamunkába csomagolva
- Siker → KTS fejlesztés hivatalosan elismerve
- Külső igény → interdiszciplináris kutatás-fejlesztés
- Együttműködés más kutatókkal, iparral, gyártás
- Egyedi megoldások, újszerű alkalmazások!

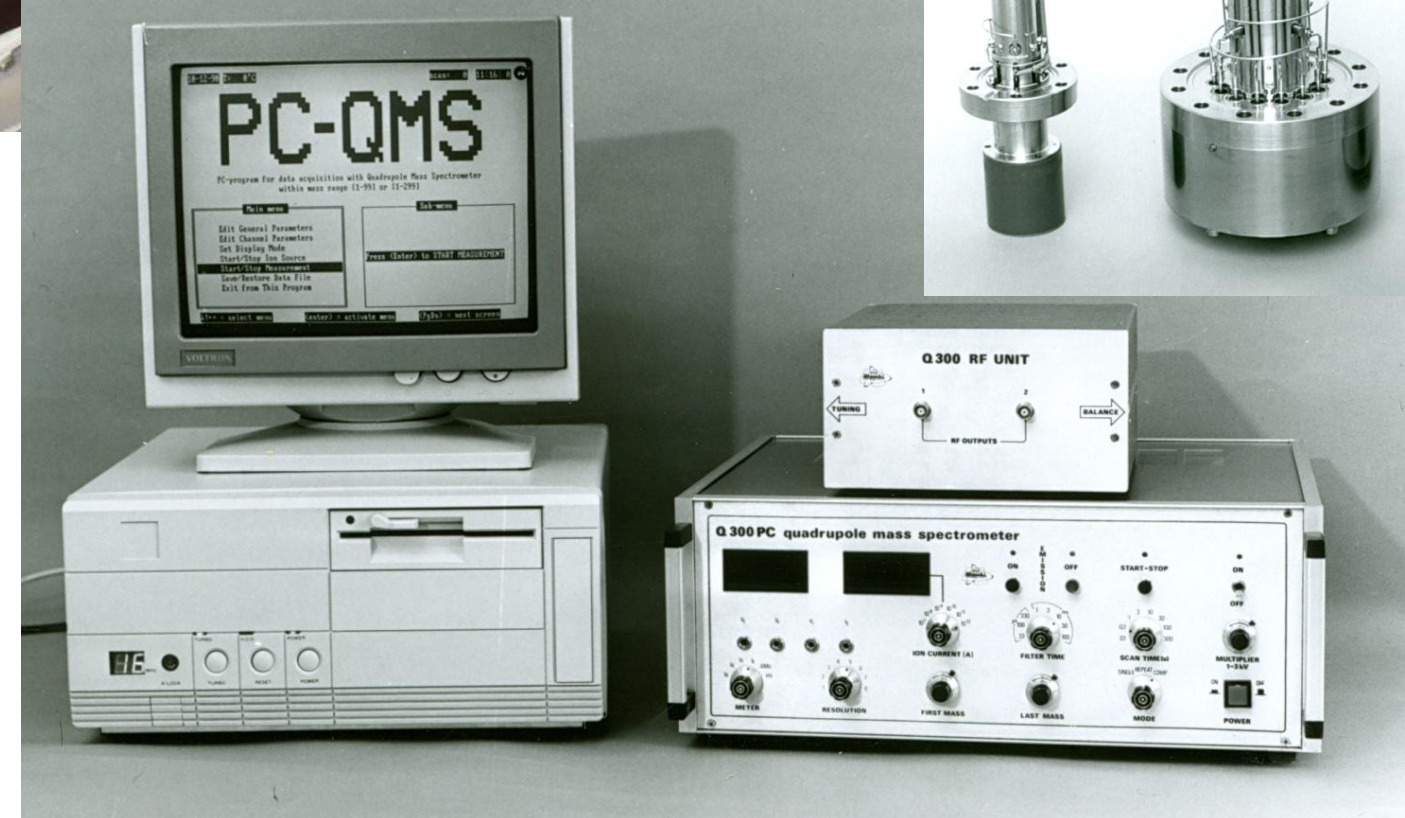
Diffúziós szivattyúk

Egy mérőház;
a KTS PC-vezérelt
elektronikája és
mérőfejek

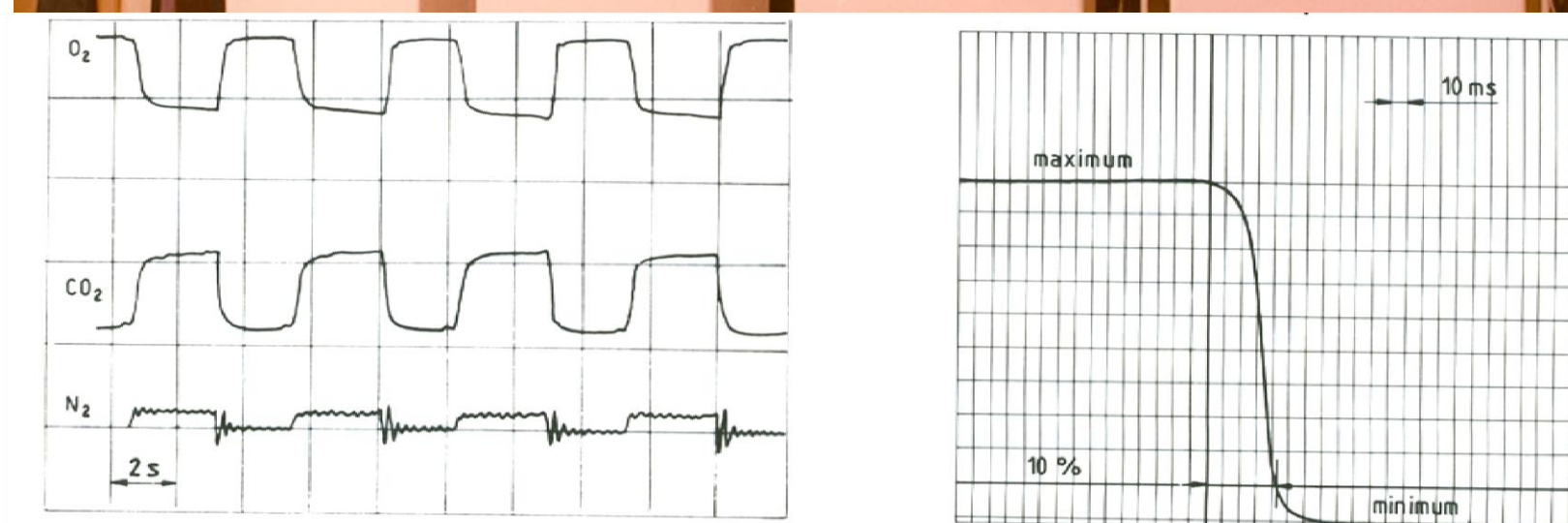
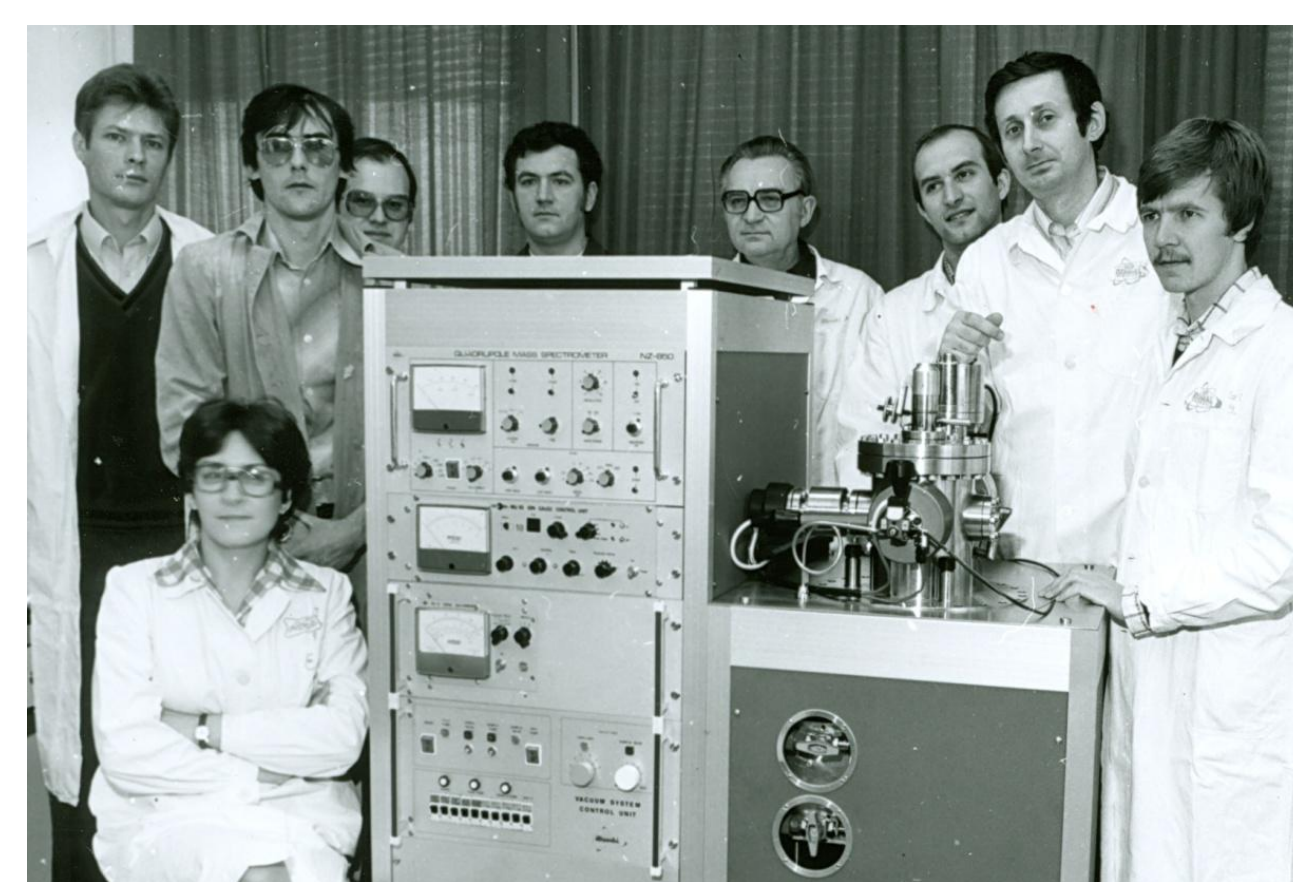

KTS-csatolás elektron-diffraktográfhoz

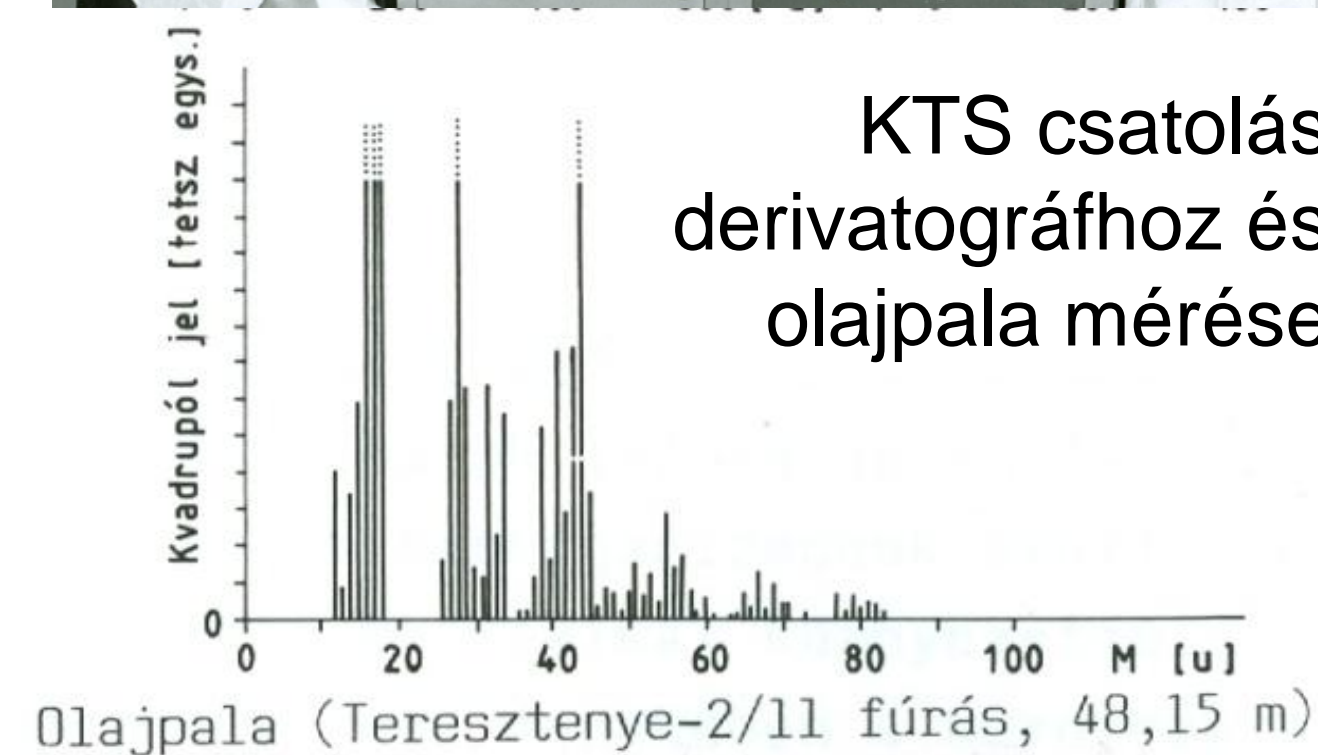

Időbeli folyamat

- A magfizikai kutatás igényeinek kiszolgálása
- Saját kutatási téma kialakítása
- Kutatás – fejlesztés – alkalmazás – gyártás
  - Publikáció, szabadalom, nemzetközi elismerés
- Ipar válsága + az intézet eltávolodik a fejlesztéstől
  - Munkatársak elmennek, infrastruktúra romlik
- A megteremtett kultúra tovább él más kutatásokban

Légzésvizsgálók és egy
légzésgörbe válaszü mérés

KTS csatolás
derivatográfhoz és
olajpala mérése

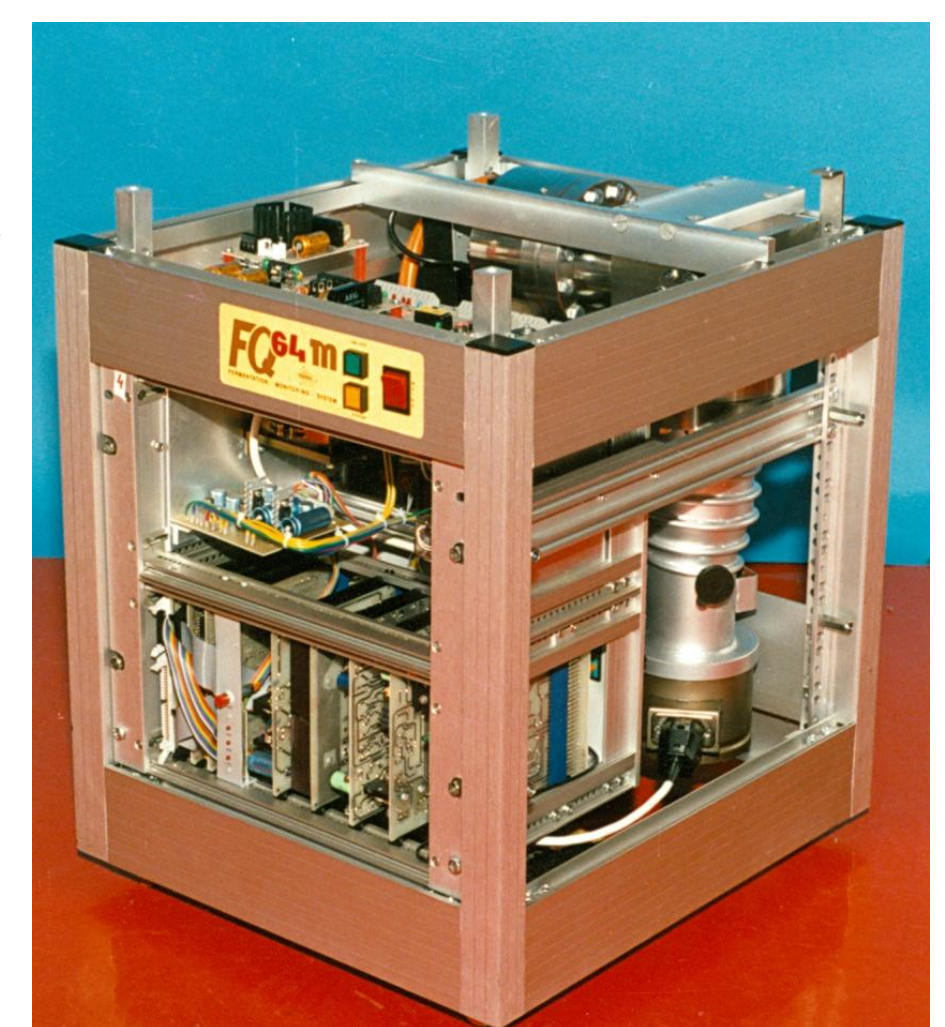
Olajpala (Teresztenye-2/11 fúrás, 48,15 m)

Eredmények

- KTS-család kifejlesztése (1 – max. 1000 u)
- Szivattyúk, vákuumeszközök, -rendszerek fejlesztése
- Tömegspektrométeres légzésvizsgáló
- Elektrondiffraktográf-, derivatográf-, gázkromatográf-
kvadrupól tömegspektrométer
- Fermentorok és élő növények gázainak mérése
- Kvadrupól tömegspektrométer impulzus üzemi mérésre
- Egyetemi doktor: 6 fő, kandidátus: 3 fő
- Eladásra: ~150 nagyvákuum-rendszer, 250 KTS
- Csúcson: KTS bevételek $\approx (0,6-0,8) \times (\text{ATOMKI költségvetési bevétele})$

KTS mérőegység (FQ64) és
a PC-vezérelt mérőrendszer
a BIOGAL-ban

Mintavevő

FQ64

20 mintavevős PC-vezérelt KTS-rendszer
és talajmérés az MTA TAKI-ban